

فراسوی متون فرهنگ عامه

O گرام نیومن*

مترجم: جمال رئیسی

Popular Culture Genre:
Theories and Texts

Arthur Asa Burger

□ Popular Culture Genre: Theories and Texts

□ Arthur Asa Burger

□ Beverly Hills CA: Sage

□ ۱۹۹۲

هم باید گفت که برگر به علت وفاداریش به تفسیرهای بالنسبه منسوخ (و کوتاه‌بینانه) فروید و دودستی چسبیدن به عقده اودیپ، خود را تبدیل می‌کند به طعمه‌ای مناسب برای ایراد اولی که گفتیم یعنی مضحک بودن. برای مثال، در نظریه‌های نوفرویدی نظیر «نکار مرگ» بکر یا «زندگی در مقابل مرگ» براون تفسیرهایی از برخی گونه‌های فرهنگ عامه عرضه می‌شود که دارای مبنایی فرویدی است و به اندازه تفسیر برگر یا بیش از آن جذاب است، به خصوص آنجا که برگر به تفسیر فرانکشتاین و مسأله «مردۀ زنده» می‌پردازد.

با وجود این نقدها، کتاب حاضر مقدمه به غایت مفیدی درباره منابع و مآخذ فرهنگ عامه ارائه می‌دارد و به یقین برای مفهوم گونه‌ها به مثابه مفهومی مهم و قابل توجه در نظریه فرهنگ متداول عامه جا باز می‌کند. به علاوه این کتاب برای علمای حقوق جزا، بسیار ارزشمند است. از میان تمام مثال‌های منتخب برگر به مثابه نمونه‌ای از گونه خاص، تقریباً کلیه متون (یعنی فیلم‌ها، داستان‌ها یا رمان‌ها) دربردارنده موضوع عدالت و یا عدالت جزایی و انواع قربانیان است و همه متون، موضوع تعقیب، افشاگری و مجازات اشرار را در برمی‌گیرد. باتوجه به همه اینها، شایسته است در مقیاس ارزیابی نشریه «حقوق جنایی و فرهنگ عامه» به این کتاب، سه امتیاز داده شود.

پانوشت:

* Graeme Newman, Journal of
criminal justice and
Popular Culture, ۱(۴) (۱۹۹۳) ۲۶-۲۷

مثال از هرگونه را تحلیل می‌کند. این تحلیل‌ها به لحاظ رویکرد و نحوه ارائه بسیار ساده‌اند و همچون مکملی مورد استفاده قرار می‌گیرند. باید شکرگزار بود که سبک برگر از زبان پیچیده فرانوگرایی و امثال آن به دور است. مقدار خیلی زیادی اطلاعات یا، باید گفت، نظریه‌های تلویحی در جدول‌های (غیر آماری) زیادی که برگر ارائه می‌کند، وجود دارد که ساختار موضوع‌ها و طرح‌ها را تحلیل می‌کند و میل او را به تحلیل متون برحسب ضدهای متقابل آنها (به تبعیت از لوی استروس) منعکس می‌سازد. متن توضیحی نسبتاً ساده‌ای که در اطراف این جدول‌ها نگاشته می‌شود، ناگفته‌های بسیاری باقی می‌گذارد. اگر کسی وقت زیادی را صرف نگاه دقیق به این جدول‌ها کند (مثلاً جدولی هست که قطب‌های متقابل یک طرح نمونه از داستان‌های نوع جیمز باند را فهرست‌بندی می‌کند)، در می‌یابد که با آن چندان موافق نیست یا حداقل مایل است مقولات موجود در جدول را اندکی تغییر بدهد. به نظر می‌رسد که برگر به ساختار تقابل دو تایی حاضر در متون فرهنگ عامه تعهد تقریباً مطلق دارد، اگر چه او در مواردی انواع دیگری از تحلیل‌ها را (دوباره در جدول) ارائه می‌کند، نظیر تحلیل‌های «مارکسیستی»، «جامعه‌شناختی» و «نشانه‌شناختی». هرچند، اینها تحلیل اساسی بیشتری را طلب می‌کنند، اما برگر تلاشی واقعاً جدی انجام نمی‌دهد تا این رویکردهای متفاوت به نقد ادبی در فرهنگ عامه را تشریح کند.

مطلوب او ظاهراً تحلیل فرویدی است که به نظر می‌رسد درک عمیق‌تری از پویایی‌های متون فرهنگ عامه ارائه می‌دارد. من هم این را می‌پذیرم. اما این را

برگر در آغاز این کتاب خاطر نشان می‌کند که منتقدان او در دو اردوگاه قرار می‌گیرند: کسانی که فکر می‌کنند کار او پرت و خنده‌آور است و دیگرانی که فکر می‌کنند «این چیزها را قبلاً همه می‌دانستند.» نقد اخیر را به راحتی می‌توان به این کتاب وارد کرد، چون با موضوعی سروکار دارد که بیشتر ما با آن آشنایی زیادی داریم: مانند فیلم‌های جیمز باند، داستان‌های ترسناک، رمان‌های کارآگاهی و داستان‌های علمی - تخیلی. انسان احساس می‌کند شخصیت‌ها و طرح داستان‌ها را به خوبی یا بهتر از برگر می‌داند که، با این همه، خلاصه مختصری از هر متنی را که تحلیل می‌کند، در آغاز هر فصل ارائه می‌کند. اما این آشنایی جزء ذات موجودی به نام فرهنگ عامه است: بنا به تعریف، ما بخش یا قسمتی از آن فرهنگ‌ایم و باید با آن آشنا باشیم. حتی باید بسیار هم با آن آشنا باشیم.

پس، برگر چه چیزی به دانش ما می‌افزاید؟ اگرچه، چنین می‌نماید که این کتاب مربوط به گونه‌هاست، (genres)، واقعاً مربوط به چیزی فراتر از این است. دسته‌بندی متون مختلف در مقولات مشخص و، پس از اینکه این دسته‌بندی انجام شد، تحلیل مثالی از یک متن نمونه مربوط به هریک از این گونه‌ها، کوششی جسورانه است. ظاهراً فرض بر این است که با ایجاد یک‌گونه، آن‌گونه خود بعداً شکل خاص تحلیل را تحمیل کند.

در حدود نیمی از کتاب به مرور منابع و مآخذ مربوط به نظریه و نقد گونه‌ها اختصاص یافته، که مقدمه بسیار خوب و روشنی را درباره این منابع و مآخذ به نوآموزان ارائه می‌دارد. نیمه دوم این کتاب، یک